

Barbara Zukunft-Huber

Trójpłaszczyznowa manualna terapia wad stóp u dzieci

Redakcja wydania pierwszego polskiego
Edward Saulicz

Tytuł oryginału: *Der kleine Fuß ganz groß*

Autor: Barbara Zukunft-Huber

This edition of *Der kleine Fuß ganz groß*, 2e by Barbara Zukunft-Huber is published by arrangement with Elsevier GmbH.

Książka *Der kleine Fuß ganz groß*, wyd. 2, autor: Barbara Zukunft-Huber, została opublikowana przez Elsevier GmbH.

2. Auflage 2011

© Elsevier GmbH, München

Der Urban & Fischer Verlag ist ein Imprint der Elsevier GmbH.

ISBN 978-3-437-55081-2

Wszelkie prawa zastrzeżone, zwłaszcza prawo do przedruku i tłumaczenia na inne języki. Żadna z części tej książki nie może być w jakiegokolwiek formie publikowana bez uprzedniej pisemnej zgody Wydawnictwa. Dotyczy to również sporządzania fotokopii, mikrofilmów oraz przenoszenia danych do systemów komputerowych.

Ze względu na stały postęp w naukach medycznych lub odmienne nieraz opinie na temat stosowania nowych metod diagnozowania i leczenia, jak również możliwość wystąpienia błędów, prosimy, aby podczas podejmowania decyzji terapeutycznej uważnie oceniać zamieszczone w książce informacje. Pomoże to zmniejszyć ryzyko wystąpienia błędu lekarskiego.

© Copyright for the Polish edition by Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013

Redakcja naukowa I wydania polskiego: prof. nadzw. dr hab. Edward Saulicz

Tłumaczenie z języka niemieckiego: prof. nadzw. dr hab. Edward Saulicz

Dyrektor wydawnictwa: dr n. med. Andrzej Broniek

Redaktor naczelny: lek. med. Edyta Błażejewska

Redaktor prowadzący: Renata Wręczycka

Producent: Grzegorz Ociepka

ISBN 978-83-7609-810-4

Elsevier Urban & Partner

ul. Kościuszki 29, 50-011 Wrocław

tel. 071/330 61 61, fax 071/330 61 60

biuro@elsevier.com

www.elsevier.pl

Łamanie i przygotowanie do druku: AGAT Grafika Komputerowa

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa im. St. Kulczyńskiego PAN

Spis treści

Autorzy	V
Przedmowa do wydania pierwszego – Dr. med. Johannes Correll.	VI
Słowo wstępne – Prof. Dr. med. Klausdieter Parsch.	VII
Słowo wstępne – Dr. med. Johannes Correll	VIII
Słowo wstępne – Prof. Dr. med. Robert Rödl	IX
Wstęp – Barbara Zukunft-Huber.	XI
Przedmowa do wydania polskiego – prof. nadzw. dr hab. Edward Saulicz	XIII
Wykaz rycin i fotografii	XV
Słowniczek	XVI
Wprowadzenie	1
1 Fizjologiczny rozwój ruchowy ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju stopy i kończyny dolnej	3
1.1 Podstawy	3
1.2 Fizjologiczny rozwój kończyny dolnej w pozycji leżącej tyłem	9
1.3 Fizjologiczny rozwój kończyny dolnej w pozycji leżącej przodem	14
1.4 Fizjologiczny rozwój kończyny dolnej w pozycji leżącej na boku.	16
1.5 Fizjologiczny rozwój kończyny dolnej od pełzania do pozycji stojącej	19
2 Trójpłaszczyznowa manualna terapia stopy oparta na neurofizjologicznych podstawach	27
2.1 Założenia terapii	33
2.2 Sposób działania terapii.	35
2.3 Pozycje wyjściowe wykorzystywane podczas terapii	38
2.4 Chwyty diagnostyczne u niemowląt	41
2.5 Ogólne wiadomości dotyczące funkcjonalnego bandażowania	45
2.6 Środki stosowane w celu uniknięcia wadliwego ustawienia.	48
2.6.1 Zaopatrzenie dzieci w obuwie.	49
2.6.2 Układanie niemowląt	50
2.7 Podział deformacji stóp	53
3 Stopa sierpowata i stopa wężowata	55
3.1 Podstawy	55
3.2 Klasyczna terapia	62
3.3 Trójpłaszczyznowa manualna terapia stopy oparta na neurofizjologicznych podstawach	64
3.3.1 Podstawy	64
3.3.2 Diagnostyka	65
3.3.3 Chwyty terapeutyczne	67
3.3.4 Funkcjonalne bandażowanie.	80
3.4 Przykłady przypadków klinicznych	83
4 Stopa końska (<i>pes equinus</i>)	93
4.1 Podstawy.	93
4.2 Klasyczna terapia	99
4.3 Trójpłaszczyznowa manualna terapia stopy oparta na neurofizjologicznych podstawach	99
4.3.1 Podstawy	99
4.3.2 Badanie/diagnostyka	100
4.3.3 Chwyty terapeutyczne	104
4.3.4 Funkcjonalne bandażowanie.	123
4.3.5 Statystyki dotyczące stopy końskiej w latach 1992–2008 nieleczonej gipsem lub szyną korekcyjną ani metodą wg Ponsetiego	125
4.4 Leczenie stopy końskiej wg Ponsetiego	126
4.4.1 Chwyty terapeutyczne po wykonanym zabiegu wg Ponsetiego.	132
4.5 Przykłady przypadków klinicznych	136
5 Stopa hakowata (stopa piętowa – <i>pes calcaneus</i>).	153
5.1 Podstawy	153
5.2 Klasyczna terapia	157

5.3	Trójpłaszczyznowa manualna terapia stopy oparta na neurofizjologicznych podstawach	157	7.4	Patologiczne ograniczenia skręcenia i rotacji	227
5.3.1	Diagnostyka	157	7.4.1	Zwiększony kąt przodoskręcenia szyjki kości udowej	228
5.3.2	Chwyty terapeutyczne	158	7.4.2	Zmniejszony kąt przodoskręcenia szyjki kości udowej	230
5.3.3	Funkcjonalne bandażowanie	162	7.4.3	Następstwa patologicznego ograniczenia rotacji	231
5.4	Przykład przypadku klinicznego	163	7.5	Zaopatrzenie we wkładki w wadach stóp i zaburzeniach osi kończyn dolnych	233
6	Stopa płasko-koślawą	165	7.6	Ćwiczenia przeciwdziałające wadliwemu ustawieniu miednicy i nóg oraz ograniczeniu rotacji i torsji	235
6.1	Podstawy	165	7.6.1	Ćwiczenie w leżeniu przodem	237
6.1.1	<i>Talus verticalis</i> (wrodzone płaskostopie)	165	7.6.2	Ćwiczenia w siadzie	239
6.1.2	Zwykła koślawość stopy (<i>pes valgus</i>)	168	7.6.3	Ćwiczenie w leżeniu bokiem	240
6.1.3	Stopa odwiedzona (<i>pes abductus</i>)	169	7.7	Przykłady przypadków klinicznych	244
6.1.4	Spastyczna stopa płasko-koślawą	170			
6.1.5	Niedorozwój kości strzałkowej	170			
6.2	Klasyczna terapia	171			
6.3	Trójpłaszczyznowa manualna terapia stopy oparta na neurofizjologicznych podstawach	171			
6.3.1	Podstawy	171			
6.3.2	Badanie/diagnostyka	173			
6.3.3	Chwyty terapeutyczne	173			
6.3.4	Terapia złożonych wad stóp	181			
6.3.5	Funkcjonalne bandażowanie	188			
6.4	Przykłady przypadków klinicznych	191			
7	Zmiany osi ustawienia kończyn dolnych w trakcie rozwoju	205			
7.1	Podstawy	205			
7.2	Fizjologiczne zmiany ukształtowania kończyn dolnych małych dzieci	208			
7.3	Diagnostyka wadliwego ustawienia stóp i zaburzeń osi kończyn dolnych	213			
7.3.1	Funkcjonalne testowanie ruchomości stopy i osi ustawienia kończyny dolnej w pozycji stojącej	213			
7.3.2	Testowanie antetorsji i rotacji stawów biodrowych	218			
7.3.3	Funkcjonalna ocena chodu (analiza chodu)	226			
				Literatura	254
				Zastosowanie szyn i gipsowania	257
			I	Pierwotna terapia wrodzonego kośkostopia	257
				Terapia wg Ponsetiego	257
				Korekcja operacyjna	260
			II	Terapia spastycznej stopy płasko-koślawej za pomocą pierścieniowej ortezy reponującej kość skokową wg M. Baise'a	263
				Wskazania i przeciwwskazania	263
				Konstrukcja ortezy	265
				Pozytywne i negatywne aspekty zastosowania ortezy	269
			III	Orteza Nancy-Hylton: maksymalna stabilizacja i kontrola ruchu przy zachowaniu maksymalnej ruchomości	271